

Цитування:

Гринчак Г. С., Островська Л. О., Овчаров В. Ю. Сучасна Риса Кліпового мислення як фактор впливу під час постановки та експлуатації вистав. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 2. С. 410–415.

Hrynychak H., Ostrovska L., Ovcharov V. (2026). The Modern Feature of Clip Thinking as a Factor of Influence During the Production and Operation of Performances. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 410–415 [in Ukrainian].

Гринчак Ганна Сергіївна,

заслужена артистка України,

доцент кафедри акторської майстерності та режисури драми та кафедри сценічної мови Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого.
<https://orcid.org/0000-0002-8607-0274>
anna_grinchak@ukr.net

Островська Леся Олегівна,

старша викладачка кафедри акторської майстерності та режисури драми

Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого.
<https://orcid.org/0009-0005-9682-5465>
l.ostrovska@knuikt.edu.ua

Овчаров Віталій Юрійович,

заслужений артист України,

викладач кафедри акторської майстерності та режисури драми Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого.
<https://orcid.org/0009-0002-4340-6388>
v.ovcharov@knuikt.edu.ua

СУЧАСНА РИСА КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ ПІД ЧАС ПОСТАНОВКИ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВИСТАВ

Мета статті – дослідити та проаналізувати теоретичний матеріал щодо кліпового мислення сучасного глядача; визначити особливості роботи з сучасним глядачем під час постановки; визначити практичні засоби для взаємодії в умовах цифрової інформації; виявити когнітивні та аналітичні особливості сучасного театрального глядача та роботи творчого колективу театру в умовах епохи Інтернету під час постановки вистав. Особливої підготовки вимагають усвідомлення феномену кліпового мислення, аналіз впливу кліпового мислення, ставлення до нього; обумовлюється необхідністю урахування тенденції поширення кліпового мислення серед сучасної глядацької аудиторії сучасного українського театру, новими умовами в розповсюдженні новітніх методик та вдосконалення вже існуючих; необхідністю своєчасно реагувати на оновлення сценічних засобів, особливо в епоху Інтернет ресурсів та Інтернет спілкування. Унікальність досвіду постановки на реальній сцені, а не на екрані, – також обумовлює актуальність обраної теми дослідження. Терористична країна, що веде з нашим народом війну, використовує пропагандистський вплив негативних рис кліпового мислення на власних громадян також зі сцени своїх театрів, що вимагає протидії сучасного українського театру. **Методологія дослідження:** метод спостереження; хронологічний метод – для дослідження етапів; компаративний – для здійснення порівняльного аналізу; типологічний – на виявлення чинників та визначення особливостей цього процесу; теоретичного узагальнення – для висновків і рекомендацій дослідження. **Наукова новизна.** Теоретично обґрунтовано та логічно підтверджено розгляд урахування феномену кліпового мислення Інтернет-покоління під час підготовки вистав у сучасному українському театрі. **Висновки.** Було виявлено особливості роботи над підготовкою вистав для сучасного українського глядача в епоху Інтернету і виникнення кліпового мислення. Пропонуються практичні засоби використання позитивних рис кліпового мислення для сприйняття театральних постановок. Зазначається особливість виконання артистами в умовах воєнного стану.

Ключові слова: кліпове мислення, інтернет-покоління, інтерактивні засоби, сучасний театр.

Hrynychak Hanna, Honoured Artist of Ukraine, Associate Professor of the Acting and Drama Directing Department and of the Department of Stage Speech I.K. Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television; Ostrovska Lesia, Senior Lecturer of the Acting and Drama Directing Department I.K. Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television; Ovcharov Vitalii, Honoured Artist of Ukraine Lecturer of the Acting and Drama Directing Department I.K. Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television

The Modern Feature of Clip Thinking as a Factor of Influence During the Production and Operation of Performances

The article is devoted to the peculiarities of the preparation of performances in the conditions of the spread of clip thinking among the audience in the era of Internet resources. **The aim of the research** is to research and analyze the theoretical material regarding the clip thinking of the modern viewer; to determine the peculiarities of working with the modern audience during the performance; to determine practical means for interaction in the conditions of digital information; to reveal the cognitive and analytical features of the modern theater audience and the work of the creative team of the theater in the conditions of the Internet era during the preparation of performances. The relevance of the research is determined by the awareness of the phenomenon of clip thinking, analysis of the impact of clip thinking, attitude towards it; is determined by the need to take into account the trend of the spread of clip thinking among the modern audience of modern Ukrainian theater, new conditions in the distribution of the latest methods and the improvement of existing ones; the need to respond in a timely manner to updates of stage equipment, especially in the era of Internet resources and Internet communication. The uniqueness of the experience of staging on a real stage, and not on a screen, also determines the relevance of the chosen research topic. The terrorist country waging war against our people uses the propagandistic influence of the negative features of clip thinking on its own citizens, also from the stage of its theaters, which requires counteraction by the modern Ukrainian theater. **Research methods:** chronological method to explain the origin of the clip thinking; comparative for comparative analysis; typological to identify factors and determine the features of this process; theoretical generalization for research conclusions and recommendations were defined. **Scientific novelty** lies in the first attempt to highlight the taking into account the phenomenon of clip thinking of the Internet generation during the preparation of performances in modern Ukrainian theater. **Conclusions.** The peculiarities of work on the preparation of performances for the modern Ukrainian audience in the era of the Internet and the creation of clip thinking were revealed. Practical means of using the positive feature of clip thinking for the perception of theatrical productions are proposed. The peculiarity of performance by artists in martial law is noted.

Keywords: clip thinking, Internet generation, interactive tools, modern theatre.

Актуальність теми дослідження. У дослідженні розглядаються особливості підготовки вистав в умовах розповсюдження кліпового мислення серед глядацької аудиторії в епоху Інтернет-ресурсів, розповсюдження ШІ (штучного інтелекту) та свідомого критичного ставлення до інформації. Особливої підготовки вимагають усвідомлення феномену кліпового мислення, аналіз впливу кліпового мислення, ставлення до нього; обумовлюється необхідністю урахування тенденції поширення кліпового мислення серед глядацької аудиторії сучасного українського театру, новими умовами в розповсюдженні новітніх методик та вдосконалення вже існуючих; необхідністю своєчасно реагувати на оновлення сценічних засобів, особливо в епоху Інтернет ресурсів та Інтернет спілкування. Унікальність досвіду постановки на реальній сцені, а не на екрані, – також обумовлює актуальність обраної теми дослідження. Терористична країна, що веде з нашим народом війну, використовує пропагандистський вплив негативних рис кліпового мислення на власних громадян також зі сцени своїх театрів, що вимагає протидії сучасного українського театру.

Аналіз досліджень і публікацій. Про необхідність удосконалення підготовки вистав

на українській сцені в нових умовах інформаційних технологій, про теоретичну підготовку та конкретну роботу під час створення вистав зауважують відомі вітчизняні та зарубіжні театральні педагоги, мистецтвознавці, мовознавці та психологи А. Гладишева, Н. Грицан, В. Єхалов, І. Кропивко, Д. Крістал, М. МакЛьюен, Ю. Мельник, О. Наконечна, А. Овчіннікова, А. Підлужна, Л. Розен, І. Сорока, Е. Тоффлер та ін. Роботу присвячено авторським дослідженням впливу кліпового мислення на сприйняття театральних постановок у драматичному театрі та підходів до взаємодії з глядачем в епоху Інтернету. Методологія дослідження включала метод спостереження; хронологічний метод – для дослідження етапів; компаративний – для здійснення порівняльного аналізу; типологічний – на виявлення чинників та визначення особливостей цього процесу; теоретичного узагальнення – для висновків і рекомендацій дослідження.

Мета дослідження – дослідити та проаналізувати теоретичний матеріал щодо кліпового мислення сучасного глядача; визначити особливості роботи з сучасним глядачем під час постановки; визначити практичні засоби для взаємодії в умовах

цифрової інформації; виявити когнітивні та аналітичні особливості сучасного театрального глядача та роботи творчого колективу театру в умовах епохи Інтернету під час підготовки та експлуатації вистав, в тому числі в екстремальних умовах.

Виклад основного матеріалу. Сучасний глядач з кліповим мисленням дуже чітко сприймає емоції. Відомо, що одним притаманне сприйняття загальної картинки, іншим важливі деталі. Отже, серед малодосліджених та актуальних питань є вивчення сучасної роботи над підготовкою вистав та їх експлуатації в умовах прискореного сприйняття інформації.

Кліпове мислення – це своєрідний етап еволюції, породження нового часу. Вчені помітили, що людина з понятійним мисленням виконує свою роботу ґрунтовно, але повільно, і не завжди результат її праці є актуальним і своєчасним. Людина з кліповим мисленням не заглиблюється у суть справи, але завдяки інтуїції досягне успішного результату вчасно. Нещодавно люди читали книги, товсті журнали, вели довгі передачі на ТВ, а зараз достатньо проскролити по головній сторінці інтернет-пошуковика. Масова культура сучасності саме і розрахована на кліпового читача та глядача. Вона його породжує і сама є плодом кліпового мислення. Сьогодні популярні фільми, телепередачі, журнали, книги з мінімумом змісту та з максимумом екшену. На сучасному етапі суспільство перейшло на новий щабель інформаційного розвитку. Виникла так звана *екранна культура*, що впливає на безпосереднє спілкування та інформаційне мовлення, навчання та управління. Спосіб мислення трансформується, з'явилося поняття *кліпове мислення*. Не варто перебільшувати ризики, проте існує небезпека для здатності творити культуру власним розумом і руками, а не тільки на комп'ютері. Навіть у старшого покоління, а особливо у молодого покоління складається схильність до *кліпового мислення*. Розвиток Інтернету, поява і використання штучного інтелекту, і це може бути закономірно, викликає умови менше мислити логічно, сприймаючи інформацію поверхово та фрагментарно.

Термін *кліпове мислення* з'явився в середині 1990-х років, і спочатку означав здатність людини сприймати світ через короткі яскраві образи та послання теленовин або відеокліпів. Слово *clip* перекладається з англійської як *відсікання; вирізка (з газети) фрагмент (з кінофільму), нарізка*. В

українській мові існує вираз *кліпати очима*; отже, картинка швидко змінюється, на момент кліпання повік. Монтаж кліпів полегшує глядачеві розуміння, не заглиблюючись у тему. Кліпове мислення працює за принципом відеокліпу, сприймаючи дійсність як послідовність не пов'язаних між собою подій, а мозок не встигає створити логічний ланцюжок. Світ перетворюється на рурку калейдоскопу з різнобарвними скельцями, що пересипаються швидко, не залишаючись в пам'яті.

Вперше феномен мозаїчної *кліпової культури* досліджував французький соціолог А. Моль, також явище *кліпове мислення* досліджує Е. Тоффлер і вводить в обіг термін. На його думку, основними характеристиками цього явища є короткі модульні спалахи інформації, рекламні урізані новини, не пов'язані між собою, які не вписуються в наші попередні розумові клітини [7]. Кліпова культура віртуальної епохи постмодерну інформаційного суспільства у центрі уваги Д. Бейра, Д. Белла, Дж. Гелбрайта, Дж. Масуда та ін. Канадський філософ МакЛюен [5, 293] звертає увагу на те, що активне використання ІТ та електронних засобів комунікації повертає людство в дотекстову еру, що призводить до порушення лінійної послідовності символів як основи культури. Нелінійність і кліповість свідомості сучасних глядачів вимагає аналізу старих і розробки нових методів інформування. Практично всі дослідники кліпового мислення виділяють кілька причин його появи: розвиток сучасних технологій; необхідність сприймати великий обсяг інформації; багатозадачність; прискорення ритму життя; утвердження демократії та діалогічності соціальної системи.

Кліповий тип мислення починається з народжених після 1981 р. і, ще більшою мірою, народжених після 1994 р., а це вже давно не діти. Серіали, фільми та анімація створюються для кліпового споживача. Сцени маленьких блоків часто змінюються без логічного зв'язку. Медіа наповнені короткими текстами, проблеми окреслені наче пунктиром. Новини перериваються торговою рекламою, музикою, анонсами. Але варто також зупинитися на позитивних наслідках кліпового мислення, тому що ми розглядаємо це явище не для боротьби з ним, а, навпаки, задля задіяння найкращих рис до розуміння і сприйняття театрального мистецтва на сучасному етапі прискорення життєвих процесів. До позитивних рис варто віднести пришвидшення реакції вибору орієнтирів серед непередбачуваного обсягу інформації,

навички миттєвого включення або переключення уваги. Парадоксально, проте кліпове мислення захищає від інформаційного навантаження, адаптує мозок, вдосконалює здатність відсікати зайве. За американським психологом Л. Розеном, у покоління Інтернету розвинена здатність до багатозадачності. Для сприйняття не екранного, а живого умовного життя на сцені театру, постановники та виконавці можуть представляти пошук протиріч між словами і діями героїв, спонукання читати текст п'єси до або після перегляду, відгуків на сайтах, написання відгуків, взагалі звертання до літератури, необов'язково на паперових носіях. Інтерактивний підхід використовується досить часто, постановники вистав руйнують *четверту стіну* і залучають глядачів до дії яка відбувається на сцені. Наприклад, вистава 1997 року в Національному академічному драматичному театрі ім. Лесі Українки режисера Олега Котлера *Ігри на задньому подвір'ї* за п'єсою Е. Мазіі [8] передбачала обговорення проблем п'єси просто в залі, після вистави, проте не як післямову, а саме як участь у дійстві. В ті часи не було смартфонів і ШІ. Сьогодні на сцені театру ім. Лесі Українки представлено виставу *Вікторина* за твором Джеймса Грема (режисер. М. Нікітін), як повідомляє афіша, *де фінал вирішуєш ти*, в реальному часі, з гаджетом у руках [10]. Глядач насправді через вхід на сторінку вистави голосує, наче суд присяжних, чи винний герой.

Шекспірівський твір *Отелло* (режисер Д. Петросян) [9] починається з інтерактиву. Перші хвилини глядач вважає, що на сцені просто адміністратор, проте це артист, що комунікує з залом, яка швидко сприймає такий хід. Наприкінці дійства кліпове представлення у сучасному вигляді всіх героїв поєднується з інтерактивністю (глядач активно реагує), наприклад, представлення свого героя у три слова артистом Є. Лунченком *підступно вбитий Родріго*. Глядачі часто приходять на виставу для відпочинку, відволіктися від напруги військового стану, посміятися. Такий відпочинок від потоку інформації, живий, емоційний відгук також потрібний. Нещодавно просто на початку п'єси Альдо Ніколаї *Святе сімейство* почалася повітряна тривога, глядачі покинули залу, вийшли на вулицю і спустилися в бомбосховище на станцію метро Театральна. Здавалося, після повернення складно налаштуватися на гумор італійського мирного життя, проте саме навичка швидко переключатися допомогла і глядачам, і

артистам. Кліпове судомне перемикання каналів новин, реклами, серіалів, навчання онлайн дуже ефективно лікується саме театральними живими картинками. Особливо це помітно, як не трагічно і парадоксально, саме в умовах повномасштабної війни в Україні, коли полюси жахів, страждань і щастя збалансовуються, хоча б на час відвідин театральної зали. Виконавець комедійного героя італійської побутової п'єси ще місяць тому знаходився на фронті або в шпиталі, тепер він увійшов у роль, переключився кліповим засобом, що сприяє його відновленню. В театрі існує традиція під час репетицій або прогону спостерігати, в який момент глядач починає відволікатися. Режисер може скоротити монолог, довгі діалоги, комбінувати епізоди мовлення на сцені з непередбачуваними вставками музики, танців, співів, екрану на сцені, інших засобів. Досі ефективними змінами картинки на сцені виявляються входи та виходи героїв через вікна (*Глядачі на виставу не допускаються М. Фрейна, Святе сімейство А. Ніколаї, № 13 Р. Куні, Вид з мосту А. Міллера*) або через глядацьку залу (*Пасажир без багажу Ж. Ануя, Міщанин у дворянстві Ж.-Б. Мольєра, Графиня Маріца І. Кальмана, Будівничий Сольнес Генріка Ібсена*), звертання-екскурсія художнього керівника театру Сузір'я О. Кужельного в фойє перед виставою, виконання музичного твору, справжній дзвоник-брязкальце або церемоніймейстер у Театрі оперети, що запрошує до зали. Театр може пропонувати каву (за сюжетом вистави), фіалки від Елізи Дулітл і маски від Містера Ікс. Звичайно, театр не екран, не цирк з цукровою ватою, в усьому варто дотримуватися художнього смаку, проте театральна спільнота не є замкненою кастою вибраних, і в час існування кліпового мислення треба обережно та уважно, водночас творчо ставитися до *con i pro* запитів і віддачі Інтернет-покоління. Виходячи з гнучкості мозаїчної свідомості до емоційного впливу, варто використовувати в театральному процесі інтерактивні методи сприйняття інформації. Сучасна молодь – це покоління Цукербергів, яке прийшло на зміну поколінню Гутенбергів, а тому вони сприймають інформацію не як класичний лінійний спосіб роботи з книгою [6,112]. Нелінійність і кліповість свідомості сучасного глядача вимагає аналізу старих і розробки нових методів інформування. Проте ми наполягаємо на тому, що користуємося справжньою інформацією, виключаємо пропагандистські підходи держави-терориста,

що використовують негативні сторони кліпового мислення особливо на екранах телевізорів і заборонених там Інтернет-ресурсів, на сценах театрів, що колись слугували за взірць, а перейшли на сторону темряви під час повномасштабної війни з нашою країною. Отже, одна з негативних рис феномену кліпового мислення є свідомо або несвідомо відмова критичної реакції на інформацію, що призводить до ілюзій, а в найгіршому варіанті до сприйняття екстремізму та тероризму як даності. Варто додати, що небезпека не в інтернеті як такому, не в іграх, не в цифрових технологіях, а в людях. Ускладнені суспільні вимоги та дисперсія особливостей мислення породжує необхідність постійних пошуків балансу між концентрацією уваги та перемиканням. У конфлікт, традиційний між поколіннями, включилася третя сила, цифровий інтелект, що призводить до спорадичних спалахів громадських панічних дискусій на кшталт «діти не читають»; «телебачення спотворює наших дітей»; «Тік-Ток спотворює дітей». Наочно фіксується, що вже зростає покоління, яке не застало світ без інтернету, і стану «завжди на зв'язку». В антрактах покоління 30-річних вмикають телефони і повідомляють батькам, які виростили з програмою «Час» та «На добраніч, діти»: «Я в театрі, повітряна тривога закінчилась». Отже причин тужити за старим усталеним нема, треба спостерігати і не пускати процес без керма та вітрил; в наш час контролювати не вдасться, а от підтримати рівновагу між якостями мислення — кліповістю та зосередженістю — і постійно коригувати доцільно. З кліповим мисленням не можна боротися. Воно вже увійшло в наше життя і стало однією з її складових. Отже, кліпове мислення неможливо зупинити, але можна і потрібно коригувати і, звичайно, використовувати його особливості у творчому процесі, і, зокрема, на театральній сцені. До речі, застаріле наче слово *монтаж* як відображення кліпового мислення інформаційної доби, доцільно залучити. Сьогодні можна говорити про те, що монтаж найчіткіше висловлює спосіб сприйняття та мислення людей інформаційної доби. Монтажене чи колажене мислення ґрунтується на ситуації у сучасній культурі, коли, з величезним потоком інформації, картина світу дробиться, і складає водночас єдність різноманітних елементів. На думку дослідників монтаж є принципом побудови в культурі. Також існує монтаж усередині кожного окремого виду мистецтва,

Монтажний принцип дробить структуру витвору мистецтва, але, як не дивно, виразність і загальний зміст не змінюється, монтажне зіставлення, зчеплення кадрів тільки посилює враження і робить звучніше основну думку. Кліпове мислення, засноване на монтажному принципі, нерідко викликає негативні оцінки психологів. Але область, в якій монтаж залишається продуктивним довгий час — це мистецтво. Адже монтажно збудований твір є не низка незв'язаних між собою компонентів, а сукупність компонентів, що породжують своїм складом певні асоціації. Отже, можна говорити, що монтаж хоч і є ознакою кліпового мислення завдяки своїй зовнішній формі, але певною мірою збагачує його. Монтаж закликає замислюватися над тим, чому ті чи інші образотворчі частини поставлені поруч одине з одним. Всі ці варіанти монтажних систем у мистецтві мають свій генезис та свої особливості. Отже, складність картини світу знаходить безпосередній вираз у прийомах мистецтва. Використання у сучасному мистецтві методів колажу/монтажу виявляють зв'язки різних феноменів буття, чи, навпаки, контрастно-парадоксальним чином зіставляють їх, спонукаючи до нового осмислення.

Наукова новизна. У результатах можна підкреслити наукову новизну дослідження. Теоретично обґрунтовано та логічно підтверджено розгляд урахування феномену кліпового мислення Інтернет-покоління під час постановки вистави і удосконалення акторської майстерності у сучасному українському театрі. Перспективи подальших розвідок бачимо у розширенні та оновленні репертуару з точки зору виконання класичних вітчизняних і зарубіжних творів, і додаванням моніторингу стану кліпового мислення для удосконалення інтерактиву з сучасним глядачем. Сам цей прийом кліпового мислення варто перекласти на творчість як кліпове існування: коротке, містке, виразне існування артиста на сцені, враховуючи внутрішнє життя персонажа, його прагнення, перепони і мету. Візуальне рішення є чітке, яскраве в своєму вираженні і гостре за своїм посилом. Але при цьому не чекати, що глядача можна звабити порожнім яскравим спалахом.

Висновки. У статті було розглянуто і проаналізовано особливості наявності ефекту кліпового мислення у сучасного глядача. Запропоновано розглядати позитивні і негативні аспекти цього явища під час творення театрального процесу. Було виявлено особливості роботи творчою групою над

усвідомленням реалій кліпового мислення під час спілкування з Інтернет-поколінням. Зазначається особливість роботи в умовах воєнного стану в Україні. Емоція, думка, яку несе митець, мають бути ще гострішими і амплітудними, ніж в часи до інтернету, до штучного інтелекту та інших технологій. Через те, що під час війни в Україні люди знаходяться в стані стресу, смутку, страху і навіть радості, це, з одного боку, призводить до автоматичного закриття вразливої людської психіки від несправжніх почуттів, а з іншого боку, глядач точно знає, який вигляд мають справжні почуття, емоції, і людина завжди відкриє серце цій справжності.

Література

1. Курбас Л. Філософія театру / упор. М. Лабінський. Київ : вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 917 с
2. До нас їде Київський театр оперети! URL: https://m.gorod.cn.ua/news_13377.html (дата звернення: грудень 2025).
3. Kraunov A., Shalaeva N. Influence Of Clip Thinking On The Cognitive Abilities Of Students. URL: <https://www.europeanproceedings.com/article/10.15405/epsbs.2020.10.05.266> (дата звернення: грудень 2025).
4. Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки. Репертуар. URL: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays> (дата звернення: лютий 2026).
5. McLuhan, M. The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man. University of Toronto Press, 1966. 293 pages. Akademich. Proekt. 2005
6. Simakova, S. I. Clipization of thinking in young people as a consequence of the development of visual communications in the media. Sign: probl. field of media ed., 2(24), 112. 2017
7. Toffler, A. The Third Wave. William Morrow and Company Inc. 2008. URL: https://ia801301.us.archive.org/26/items/TheThirdWave-Toffler/The-Third-Wave_-_Toffler.pdf (дата звернення: лютий 2026).
8. Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки. Репертуар. URL: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/7> (дата звернення: лютий 2026).
9. Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки. Репертуар. URL: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/otello> (дата звернення: березень 2026).
10. Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки. Репертуар. URL: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/quiz> (дата звернення: березень 2026).

References

1. Kurbas, L. (2001). Philosophy of theater / Edited by. M. Labinskyi. Kyiv: Solomiya Pavlychko publishing house "Osnovy", 917 [in Ukrainian].
2. The Kyiv Operetta Theater is coming to us! Electronic resource. Access mode: https://m.gorod.cn.ua/news_13377.html [in Ukrainian].
3. Kraunov, A., Shalaeva, N. Influence Of Clip Thinking On The Cognitive Abilities Of Students. Electronic resource. Retrieved from: <https://www.europeanproceedings.com/article/10.15405/epsbs.2020.10.05.266> [in English].
4. National Academic Drama Theater named after Lesya Ukrainka. Repertoire. Electronic resource. Retrieved from: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays> [in Ukrainian].
5. McLuhan, M. (1966) The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man. University of Toronto Press, 293 pages. Akademich. Proekt [in English].
6. Simakova, S. I.(2017) Clipization of thinking in young people as a consequence of the development of visual communications in the media. Sign: probl. field of media ed., 2(24), 112. [in English].
7. Toffler, A. The Third Wave. William Morrow and Company Inc. 2008 Electronic resource. Retrieved from: https://ia801301.us.archive.org/26/items/TheThirdWave-Toffler/The-Third-Wave_-_Toffler.pdf [in English].
8. National Academic Drama Theater named after Lesya Ukrainka. Repertoire. Electronic resource. Retrieved from: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/7> [in Ukrainian].
9. National Academic Drama Theater named after Lesya Ukrainka. Repertoire. Electronic resource. Retrieved from: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/otello> [in Ukrainian].
10. National Academic Drama Theater named after Lesya Ukrainka. Repertoire. Electronic resource. Retrieved from: <https://lesyatheatre.com.ua/ukr/plays/quiz> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.03.2026
Отримано після доопрацювання 07.04.2026
Прийнято до друку 16.04.2026
Опубліковано 26.05.2026